

روزشمار جنگ

یکشنبه

۲۸ مرداد ۱۳۶۳

۲۱ ذی‌قعدة ۱۴۰۴

۱۹ اوت ۱۹۸۴

۴۸۱

امروز نیز درگیری‌های پراکنده‌ای میان نیروهای خودی و افراد گروه‌های مسلح غیرقانونی در مناطق مختلف کردنشین رخ داد.

نیروهای پایگاه بانه در نزدیکی روستای سیسارک به عوامل گروه کومه‌له کمین زدند که در نتیجه، ۷ نفر از افراد کومه‌له کشته و ۳ نفر دیگر زخمی شدند.^۱ همچنین در درگیری نیروهای خودی با عوامل ضدانقلاب در کانی من (بانه) ۲ تن از عناصر ضدانقلاب کشته شدند.^۲

امشب افراد سپاه مهاباد با چته‌های حزب دمکرات که قصد ورود به این شهر را داشتند درگیر شدند. این درگیری درنهایت بدون تلفات نیروهای خودی به پایان رسید.^۳ در حوالی روستای بادمجان بانه نیز میان نیروهای خودی و افراد مسلح غیرقانونی یک درگیری رخ داد که در جریان آن تلفاتی به نیروهای خودی وارد نشد.^۴ علاوه‌بر وقایع مذکور صبح امروز در فلکه ورودی جاده سقز - بانه، یک عدد نارنجک صوتی به سمت خودروی ژاندارمری پرتاب شد. این حادثه هیچ‌گونه تلفات و خساراتی در پی نداشت.^۵

۴۸۲

هم‌زمان با تداوم عملیات فتح، قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(ع) با انتشار دو اطلاعیه، دستاوردهای این عملیات را از آغاز تاکنون اعلام کرد.

براساس اطلاعیه شماره ۳ قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(ع)، در مرحله دوم از عملیات فتح که اجرای آن از تاریخ ۱۳۶۳/۵/۲۵ در محور مهاباد - نقده - پیرانشهر آغاز شده است تاکنون ارتفاعات راهبردی باسک، اسپه‌سنگ، میدان استر، حسنه‌رود، میرمور، جمیلان، قلعه‌دم و خولونه از تسلط گروه‌های مسلح غیرقانونی خارج شده و علاوه‌بر تصرف مرکز کمیته منطقه‌ای حزب

دمکرات، و وارد آمدن تلفات قابل توجه به این حزب، اسناد و مدارک درون گروهی فراوانی به دست نیروهای خودی افتاده است. همچنین روستاهای دول گوزان، میشه ده بالا، کانی لیل و کانی خلیل از وجود عناصر کومه له و دمکرات پاک سازی شده است. قرارگاه حمزه در پایان این اطلاعیه، ضمن اتمام حجت با عناصر گروه های مسلح معارض، اعلام کرده است که "نیروهای اسلام" با «توبه کنندگان با مهربانی و با محاربین با شدت هر چه تمام تر رفتار خواهند نمود».^۶

همچنین در اطلاعیه شماره ۴ قرارگاه حمزه که امروز انتشار یافت مناطق پاک سازی شده به این شرح اعلام شده است:

۱. منطقه اوغان شامل روستاهای اوغان، سیب گده بالا، سیب گده پایین، گرد مرادییک، کانی نویستان، کانی کسپیلان، ارتفاعات مهم و راهبردی میره ور و سربستان.
 ۲. منطقه چومان شامل روستاهای چومان بالا، چومان پایین، نیلان، سرتنگ، سرغولان، ارتفاعات بردگل، میدان استر، اسپه سنگ، دوتویه.
 ۳. منطقه سرشاخان شامل ارتفاعات جمیلان، خولونه، تاتوکا، چین چینوک.
- در این اطلاعیه ضمن اشاره کلی به تلفات دشمن و به دست آمدن مقادیری غنایم، بر تداوم این عملیات تأکید شده است.^۷

۴۸۳

پس از آنکه پنج وزیر پیشنهادی دولت نتوانستند رأی اعتماد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را کسب کنند،* امروز سه فرد دیگر برای تصدی سه وزارتخانه به مجلس شورای اسلامی معرفی شدند.

میرحسین موسوی نخست وزیر، امروز پس از دیدار با آیت الله خامنه ای رئیس جمهور و کسب موافقت وی،^۸ در نامه ای به رئیس مجلس وزیران پیشنهادی جدید خود برای وزارتخانه های بهداری، صنایع، فرهنگ و آموزش عالی، را به منظور اخذ رأی اعتماد از مجلس شورای اسلامی بدین شرح معرفی کرد:

علیرضا مرندی برای وزارت بهداری، غلامرضا شافعی برای وزارت صنایع و ایرج فاضل برای وزارت فرهنگ و آموزش عالی.^۹

حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی درباره معرفی سه وزیر پیشنهادی و وضعیت دو وزارتخانه باقیمانده، در یادداشت های امروز خود نوشته است: «با پیگیری بالاخره در آخرین لحظات کار مجلس، نامه نخست وزیر مبنی بر معرفی سه وزیر علوم [فرهنگ و آموزش عالی] و صنایع و بهداری را به مجلس رساندم. ... عصر در جلسه شورای

* در این زمینه به روزشمارهای ۲۳ و ۲۴ مرداد ۱۳۶۳ رجوع شود.

مرکزی حزب [جمهوری اسلامی] شرکت کردم. ... آخر جلسه پیشنهاد توافق درباره وزرای دفاع و آموزش و پرورش را به نخست‌وزیر و رئیس‌جمهور ارائه دادم، به نتیجه نرسید؛ سلیقه‌هایشان تضاد داشت.^{۱۰}

۴۸۴

مقامات بلندپایه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، امروز با مقامات دیپلماتیک دو کشور اروپایی و افریقایی مذاکراتی انجام دادند.

میروسلاو اوپلت سفیر چکسلواکی در تهران، ظهر امروز با علی‌اکبر ولایتی وزیر امور خارجه، دیدار و گفت‌وگو کرد.^{۱۱} دوطرف در این دیدار که در آستانه سفر هیئت بلندپایه چکسلواکی به سرپرستی وزیر تجارت خارجی این کشور به تهران انجام شد،^{۱۲} گسترش روابط دوجانبه و امور مرتبط با این سفر را بررسی کردند.^{۱۳}

احمد عزیزی رئیس کمیسیون روابط خارجی مجلس شورای اسلامی نیز که در رأس هیئتی برای شرکت در نشست منطقه‌ای سازمان ملل متحد درباره حقوق مردم فلسطین (۲۷ - ۲۲ مرداد) به تونس سفر کرده است،^{۱۴} با وزیر امور خارجه این کشور دیدار و درخصوص انقلاب اسلامی، جنگ تحمیلی و استفاده عراق از سلاح شیمیایی با وی گفت‌وگو کرد. در این دیدار وزیر امور خارجه تونس راجع به موضع این کشور درباره جنگ ایران و عراق و ضرورت خاتمه آن گفت: «در تونس هیچ‌وقت از عراق حمایت نکردیم و به شروع جنگ از طرف عراق اعتراض کردیم. مسلم است که ایران شروع‌کننده جنگ نبود، ولی بهتر است آن را خاتمه بخشد.»

به نوشته بولتن گزارش مستقیم وزارت امور خارجه، رئیس کمیسیون سیاست خارجی مجلس "مقابله با ریشه تجاوز" را هدف ایران از ادامه جنگ ذکر کرد و خواستار هماهنگی تونس با برنامه جمهوری اسلامی برای طرح پیشنهاد اخراج رژیم صهیونیستی از سازمان ملل در اجلاس آتی مجمع عمومی شد. وزیر امور خارجه تونس با اعلام موضع مساعد کشورش در این زمینه، درباره بسته‌شدن سفارت تونس در تهران نیز گفت: «بستن سفارت ناشی از مشکلات اقتصادی است و دلایل سیاسی ندارد.»^{۱۵}

۴۸۵

درحالی که جمهوری اسلامی ایران با کمبود شدید جنگ‌افزارهای مدرن مواجه است، واگذاری تجهیزات غیرنظامی به این کشور نیز با انتقادات گسترده‌ای روبه‌رو می‌شود.

دولت انگلیس برای تحویل دو فروند کشتی بیمارستانی به ایران با اعتراضاتی روبه‌رو شده است؛ به گفته سخنگوی وزارت امور خارجه انگلیس، این دو کشتی بیمارستانی که قرار است در اواخر تابستان امسال به ایران تحویل داده شوند، به هیچ‌گونه جنگ‌افزاری مجهز نیستند و برای ارسال کمک‌های درمانی به مناطق آسیب‌دیده مورد استفاده قرار می‌گیرند.^{۱۶}

باین حال، سخنگوی حزب کارگر انگلیس ضمن متهم کردن دولت انگلیس به اتخاذ سیاستی دوگانه در رابطه با این قرارداد، مدعی شد کشتی‌های مذکور می‌توانند برای اعزام نیرو، تانک و تجهیزات نظامی مورد استفاده قرار گیرند و از این رو، حزب متبوع وی قصد دارد با طرح سؤال از دولت انگلیس، نگرانی خود را در این زمینه اعلام کند. به گزارش رادیو بی‌بی‌سی، هفته‌نامه ساندی تایمز به نقل از کارشناسان مسائل نظامی امریکا و انگلیس نوشته است که این کشتی‌ها برای به‌کارگیری در عملیات نظامی از جمله اعزام و پیاده کردن نیرو و تجهیزات نظامی کاملاً مناسب هستند و به همین دلیل دولت ایالات متحده با ابراز ناراحتی از تصمیم انگلیس برای واگذاری این کشتی‌ها به ایران، مخالفت خود با این قرارداد را به اطلاع دولت انگلیس رسانده است.^{۱۷}

در همین حال، رادیو اسرائیل به نقل از کارشناسان سیاسی امریکا گزارش داد که جمهوری اسلامی ایران به دلیل «کمبود شدید سلاح‌های مدرن» مجبور شده است تا تهاجم تازه خود به عراق را برای مدتی نامعلوم به تعویق بیندازد.^{۱۸}

۴۸۶

شوروی در ادامه تجهیز عراق به جنگ‌افزارهای جدید، تعدادی هواپیمای جنگی پیشرفته و موشک تحویل این کشور داده است.

به گزارش رادیو عربستان سعودی، عراق اخیراً تعدادی هواپیمای جنگی میگ ۲۹ و موشک اس.اس ۲۱ از اتحاد شوروی تحویل گرفته است.^{۱۹} روزنامه *الخلیج* (چاپ امارات متحده عربی) نیز که خبر مزبور را به نقل از نشریه *المجله* (چاپ لندن) درج کرده، نوشته است، کارشناسان نظامی جنگنده‌های میگ ۲۹ را از هواپیماهای اف ۱۶ امریکایی و سوپراتاندارد فرانسوی برتر می‌دانند.^{۲۰}

۴۸۷

وزیر دفاع سوریه گفت برخی کشورهای عربی که هم‌اینک خواستار پایان جنگ ایران و عراق هستند، در ابتدای تهاجم عراق به ایران، مواضع کاملاً غیرسازنده‌ای در این زمینه اتخاذ می‌کردند. ژنرال مصطفی طلاس وزیر دفاع سوریه، در گفت‌وگو با نشریه *المجله* (چاپ لندن) در مورد موضع جمهوری اسلامی در قبال مسئله فلسطین گفت: «ایران برای آزادی قدس در کنار اعراب ایستاده است و اگر جنگ به این کشور تحمیل نمی‌شد، مناقشه اعراب و اسرائیل به‌طور ریشه‌ای حل شده بود.»

وی همچنین با اشاره به اینکه سوریه همواره خواهان خاتمه جنگ بین ایران و عراق بوده است، در خصوص تلاش‌های کشورش برای پایان دادن به این جنگ در روزهای آغازین آن و واکنش برخی کشورهای عربی به این اقدامات اظهار کرد: «حافظ اسد رئیس‌جمهوری سوریه، در ابتدای جنگ با خالد پادشاه عربستان و شاه اردن تماس گرفت و بر یافتن راهی برای پایان دادن به جنگ تأکید کرد. حافظ اسد به ملک حسین گفت جنگ در مراحل ابتدایی است و برای متوقف کردن آن امید هست، اما

زمانی که تعداد کشته‌ها به هزاران نفر برسد دیگر نمی‌توان آن را متوقف کرد. حسین در پاسخ به اسد گفت بیایید جلسه‌ای از وزرای خارجه عرب تشکیل دهیم و در آن ایران را محکوم سازیم. اسد در پاسخ گفت هدف از این گردهمایی پایان‌دادن به جنگ است نه محکوم کردن ایران.^{۲۱}

وزیر دفاع سوریه در ادامه این مصاحبه، درباره درخواست‌های بعدی از سوریه برای میانجیگری بین ایران و عراق خاطرنشان کرد: «یک سال پس از این جریان، از حافظ اسد خواسته شد نزد ایران میانجیگری کند، اسد در کنفرانس گفت: نه، اکنون معادلات به هم خورده و ایران که تلفات و خسارات زیادی متحمل شده، حاضر نیست بدون مجازات متجاوز به جنگ پایان دهد.»^{۲۲}

در همین حال امروز، شاهزاده سلطان بن عبدالعزیز معاون دوم نخست‌وزیر و وزیر دفاع و هواپیمایی و بازرسی کل عربستان سعودی، ضمن ابراز تأسف از ادامه جنگ بین ایران و عراق، آن را موجب فرسودگی اقتصادی و معنوی دوطرف و عامل واردآمدن تلفات و خسارات به این دو کشور دانست و بدون اشاره به مسائلی همچون شناسایی و مجازات آغازگر این جنگ، از ایران و عراق خواست تا در پاسخ به «پیام عقل و منطق و پیشنهادهای صلح اسلامی، عربی و بین‌المللی» به این منازعه پایان دهند.^{۲۳}

۴۸۸

با وجود پدیدارنشدن دورنمایی روشن برای پایان جنگ ایران و عراق، سازمان کنفرانس اسلامی و برخی کشورهای عربی، پیگیر یافتن راه‌هایی به منظور خاتمه‌دادن به این منازعه می‌باشند.

صاحب‌زاده یعقوب‌خان وزیر امور خارجه پاکستان، که در روزهای گذشته به عربستان سعودی و کویت سفر کرده بود، امروز پس از ورود به قطر در دیدار با امیر این کشور، پیام ضیاءالحق رئیس‌جمهور پاکستان را تسلیم وی کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، وی در این دیدار درباره اوضاع منطقه و جنگ ایران و عراق با مقامات قطری مذاکره خواهد کرد.^{۲۴}

خبرگزاری کویت نیز در گزارشی اعلام کرد: وزیر امور خارجه پاکستان در مصاحبه با روزنامه کویتی *الرأی العام* راجع به تلاش‌های کمیته حسن‌نیت سازمان کنفرانس اسلامی برای پایان‌دادن به جنگ ایران و عراق گفت که در این چارچوب به‌زودی رئیس کمیته مذکور به ایران و عراق سفر خواهد کرد.^{۲۵}

وی همچنین با تأکید بر ضرورت خاتمه‌یافتن منازعه ایران و عراق، گفت‌وگوهای خود با مسئولان کویتی درباره «روابط دوجانبه و تحولات بین‌المللی و جهان عرب و به‌ویژه جنگ ایران و عراق» را مثبت ارزیابی کرد.^{۲۶}

رادیو جده نیز بامداد امروز به نقل از منابع دبیرخانه جامعه عرب گزارش داد که کشورهای عرب عضو کمیته بررسی جنگ ایران و عراق با درخواست عراق مبنی بر تشکیل جلسه این کمیته در روز چهارم شهریور در بغداد موافقت کرده‌اند.^{۲۷}

۴۸۹

معاون وزارت امور خارجه هند که اخیراً به تهران و بغداد سفر کرده بود، بار دیگر به منظور گفت‌وگو با مقامات عراقی وارد بغداد شده است. رامش بندری معاون وزارت امور خارجه هند، که از کویت به بغداد رفته است، امروز با طارق عزیز وزیر امور خارجه عراق، درباره تحولات منطقه و جنگ ایران و عراق گفت‌وگو کرد.^{۲۸} به گزارش خبرگزاری رویتر، رامش بندری قرار است فردا در دیدار با صدام حسین رئیس‌جمهور عراق، پیام آیندیرا گاندی نخست‌وزیر هند را تسلیم وی کند.^{۲۹}

۴۹۰

استفان مولارز عضو کمیسیون امور خارجه کنگره آمریکا که روز پنجشنبه گذشته در بغداد با مقامات عراقی دیدار کرده بود، در مصاحبه‌ای که امروز در روزنامه کویتی *القبس* انتشار یافت، «تحولات جنگ ایران و عراق و بازتابش بر امنیت خاورمیانه و همچنین بر بحران اسرائیل و عرب» را موضوع مذاکرات اخیر خود با مقامات عراقی و کویتی عنوان کرد. وی تضمین آزادی کشتیرانی در خلیج فارس و جلوگیری از تصاعد مجدد جنگ ایران و عراق را به سود آمریکا و کویت خواند.^{۳۰}

۴۹۱

درحالی‌که چند روز پیش، رئیس هیئت اوپک از بهبود اوضاع بازار جهانی نفت خبر داد،* برخی منابع خارجی ادعاهایی را درمورد قطع صادرات و کاهش درآمدهای نفتی ایران مطرح می‌کنند. خبرگزاری رویتر به نقل از منابع وزارت نفت ایران گزارش داد: در طول دو هفته اخیر، صادرات نفت ایران قطع شده است و امکان دارد کل صادرات نفت این کشور که در ماه گذشته یک میلیون و هشتصد هزار بشکه بود در ماه جاری به نصف میزان قبلی کاهش یابد. رادیو اسرائیل امشب ضمن مخابره گزارش رویتر مدعی شد که قطع ناگهانی صدور نفت ایران به امور سیاسی به‌ویژه مباحثات اخیر مجلس درباره رأی اعتماد به وزیران کابینه میرحسین موسوی نخست‌وزیر ایران، ارتباط دارد.^{۳۱}

این رادیو همچنین به نقل از خبرگزاری رویتر مدعی شده است: به‌دلیل نبود خریدار در بازار نفت و افزایش هزینه حمل‌ونقل و بیمه نفت ایران که ناشی از حملات اخیر عراق به نفتکش‌ها در خلیج فارس می‌باشد، جمهوری اسلامی ایران باز هم مجبور خواهد شد بهای نفت خود را کاهش دهد. بنا به ارزیابی منابع آگاه، با تداوم این روند درآمد نفتی ایران از ۲۰ میلیارد دلار پیش‌بینی شده، ۳ میلیارد کمتر خواهد بود که این روند ممکن است مشکلات مالی زیادی را برای جمهوری اسلامی ایجاد کند.^{۳۲}

* اظهارات مانع سعید العتیه وزیر نفت امارات متحده عربی و رئیس هیئت اوپک در روزشمار ۵/۲۳/۱۳۶۳ آمده است.

۴۹۲

به دنبال حمله موشکی روز گذشته به یک نفتکش پانامایی در خلیج فارس، امروز نیز برخی محافل منطقه‌ای و رسانه‌های غربی، ایران را در این زمینه متهم قلمداد کردند.

رادیو بی‌بی‌سی شامگاه امروز در گزارشی، در مورد عامل حمله موشکی به نفتکش مذکور گفت: «خبرنگاران می‌گویند که به نظر می‌رسد ایران مسئول حمله به نفتکش بوده است. آنها خاطرنشان می‌سازند که کشتی مذکور در محلی مورد حمله قرار گرفته است که قبلاً شاهد حمله نیروهای ایرانی به کشتی دیگر بوده است.»^{۳۳}

رادیو اسرائیل نیز به نقل از آسوشیتدپرس گزارش داد: «محافل کشتیرانی عربی در خلیج فارس گفتند تردیدی وجود ندارد که نفتکش بزرگ پانامایی توسط هواپیماهای ایرانی هدف موشک‌اندازی قرار گرفته است.» در این گزارش با اشاره به حملات اخیر عراق و ایران به چند هدف دریایی در خلیج فارس، آماری نیز از تلفات و خسارات جنگ نفتکش‌ها ذکر شده و آمده است: «در جنگ نفتکش‌ها بین ایران و عراق در خلیج فارس تاکنون ۳۸ فروند نفتکش آسیب دیده است و ۱۸ ملوان کشته و ۲۷ تن زخمی شده‌اند. در این حملات ۶ فروند کشتی نیز به قعر دریا فرو رفته است.»^{۳۴}

۴۹۳

با تداوم جنگ ایران و عراق، عربستان سعودی برنامه‌های گسترده‌ای را به منظور گسترش و تقویت صنایع و نیروهای نظامی خود در پیش گرفته است.

سلطان بن عبدالعزیز وزیر دفاع و هواپیمایی عربستان سعودی، در گفت‌وگویی با هفته‌نامه کالج نظامی شاه خالد، در مورد وضعیت کنونی صنایع نظامی این کشور گفت: «صنایع نظامی عربستان سعودی که ۳۰ سال پیش آغاز به کار کرد، در حال حاضر در بعضی زمینه‌ها مانند تولید سلاح‌های سبک و انفرادی به خودکفایی رسیده است.»^{۳۵} به گفته وی، عربستان سعودی از دوران ملک عبدالعزیز کوشیده است تا جنگ‌افزارهای مورد نیاز خود را از منابع مختلف تأمین کند و همچنان این خط مشی را پیگیری می‌کند. سلطان بن عبدالعزیز همچنین از تداوم همکاری و هماهنگی میان آموزشگاه‌های نظامی کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس خبر داد.^{۳۶}

بنا بر اعلام وزیر دفاع عربستان سعودی، با پایان یافتن طرح ایجاد دو پایگاه دریایی مهم در دریای سرخ و خلیج فارس، روز سه‌شنبه فهد پادشاه عربستان این دو پایگاه را افتتاح خواهد کرد. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، وی همچنین توسعه ناوگان دریایی عربستان را تصمیمی مربوط به ده سال پیش خواند و کوشید تا این امر واکنشی به جنگ ایران و عراق تلقی نشود.^{۳۷}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۵/۲۸

۱. سند شماره ۲۲۷۹۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن هفتگی منطقه ۱۱ سپاه، شماره ۵، ۱۳۶۳/۶/۱۱، ص ۹.
۲. سند شماره ۴۹۸۰۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از واحد اطلاعات سپاه کردستان به واحد اطلاعات سپاه منطقه ۱۱، ۱۳۶۳/۵/۲۹.
۳. سند شماره ۸۲۶۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شهربانی به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۳/۵/۲۹.
۴. سند شماره ۴۲۲۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی سپاه ناحیه کردستان به فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا^۱، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲.
۵. همان.
۶. سند شماره ۴۳۳۴۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اطلاعیه شماره ۳ قرارگاه حمزه سیدالشهدا^۲، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۷. سند شماره ۴۳۳۴۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اطلاعیه شماره ۴ قرارگاه حمزه سیدالشهدا^۲، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۸. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲.
۹. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره دوم، ص ۵۹۰.
۱۰. اکبر هاشمی رفسنجانی، به‌سوی سرنوشت (کارنامه و خاطرات سال ۱۳۶۳)، به اهتمام محسن هاشمی، تهران: دفتر نشر معارف انقلاب، چاپ پنجم ۱۳۸۶، صص ۱۸۰ و ۱۸۱.
۱۱. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲.
۱۲. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲.
۱۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲.
۱۴. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۵/۳۰، ص ۳.
۱۵. سند شماره ۲۱۲۰۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: نشریه گزارش مستقیم وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، شماره ۲/۸۷، ۱۳۶۳/۵/۲۸، ص ۳.
۱۶. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، صص ۱۵ و ۱۶، رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۱۷. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۵/۲۹، صص ۳ و ۴، رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۱۸. همان، ص ۹، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۱۹. سند شماره ۲۱۲۰۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پشین، صص ۲ و ۳.
۲۰. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه،
- شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۳، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۲۱. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۵/۲۸، ص ۲۵.
۲۲. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۵/۲۸، ص ۲.
۲۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲۰، رادیو ریاض، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۲۴. روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲۱.
۲۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۲، کویت - خبرگزاری کویت، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۲۶. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۴، رادیو ندای اسلام، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۲۷. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۶.
۲۸. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۵، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۲۹. روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۶.
۳۰. همان.
۳۱. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۵/۲۹، صص ۱۱ و ۱۲، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۳۲. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۷، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۳۳. همان، ص ۱۵، رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۳۴. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۰، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۳۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۳، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۲، ریاض - خبرگزاری رویتر، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۳۶. واحد مرکزی خبر صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۳/۵/۲۹، ص ۱۳، رادیو ندای اسلام، ۱۳۶۳/۵/۲۸.
۳۷. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۵۴، ۱۳۶۳/۵/۳۰، ص ۲۲، ریاض - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۳/۵/۲۸.